

La Pekina Universitato kaj Esperanto 北京大学与世界语¹

Mai Wenbiao 麦文彪
La Pekina Universitato 北京大学东语系

25an Decembro, 2006

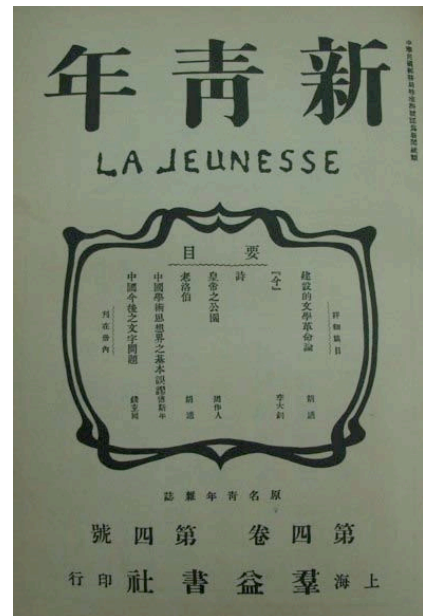
Okaze de la 25-jariĝo de Pekina Esperanto-Asocio

Tra la mondo, rare estis ke universitato havas tian gloran historion kiel la Pekina Universitato. Siatempe en la 20-aj jaroj de la pasinta jarcento, la Pekina Universitato ne nur fieris pri sia subtenado de la internacia lingvo, la universitato ja estis la centro de la Esperanta movado en Ĉinio. Pekina Universitato estas ja mem la intelekta centro de Ĉinio. Sennombraj gravaj profesoroj kaj kleruloj studis kaj instruis en tiu ĉi lernocentro. Gravaj eventoj kiel la Maj-kvara Movado, la Kultura Revolucio kaj la Juni-kvara Studenta Movado intime ligiĝas al la Pekina Universitato. La universitato estas kvazaŭ la pulso de la nacio. Kio okazos en nia lando, tion oni unue eksentas en la Pekina Universitato. Kiam oni legas la historion de la universitato, oni legas ankaŭ la historion de moderna Ĉinio. Pro tio, la E-aktivado en la Pekina Universitato iel spegulas la E-movadon de Ĉinio kvazaŭ la atesto de la kultura, intelekta vivo de ĉinoj tra la moderna tempo.

La prepara grundo – Nova Kultura Movado kaj Lingvo-reformado

Je la komenco de la 20-a jarcento, ĉinoj ekkonatiĝis kun Esperanto pere de esperantistoj el Rusio, Japanio kaj Eŭropaj landoj.² E-magazenoj kaj E-asocioj ekfandiĝis tra Ĉinio ekde la 10-aj jaroj kaj ekprosperis tuj post la unua Monda Milito. Dum tiu periodo konata kiel la “Nova Kultura Movado”, ĉina intelektularo kiu konsistis el reformemaj junuloj bedaŭris pri la malforteco de la malnova Ĉinio kaj deziris ke la lando rapide modernigu. Ili volis forlasi la malnovan kulturon kaj altigi la edukan nivelon de la popolo per diversaj lingvo-reformaj proponoj. La Maja-kvara Movado en 1919 kiu devenis el la Pekina Universitato estis ekzempla evento de tiu ĉi kultura movado. Disvastiĝo de Esperanto estis unu el tiuj agadoj kaj multaj gravaj figuroj de la movado esprimis aprobon kaj simpatiis al la ideo de internacia lingvo.

En la fama ĵurnalo “Nova Junularo” (新青年) kiu intime rilatis al la “Nova Kultura Movado”, ni legas

¹ Mian sinceran dankemon al S-ro Laŭlum 李士俊 pro ties komentoj kaj pruvlegado de tiu ĉi artikoleto.

² Hou Zhiping 侯志平(2004): *Konciza Historio de la Ĉina Esperanto Movado*. Beijing: Eldonejo Nova Stelo. 5-7.

pri la vigla debato pri la internacia lingvo.³ Inter la plej influaj personoj dum tiu period estis Lusin (鲁迅, 1881-1936), fama ĉina verkisto.⁴

Semado kaj Ĝermado – Establiĝo de Esperanto en Pekina Universito

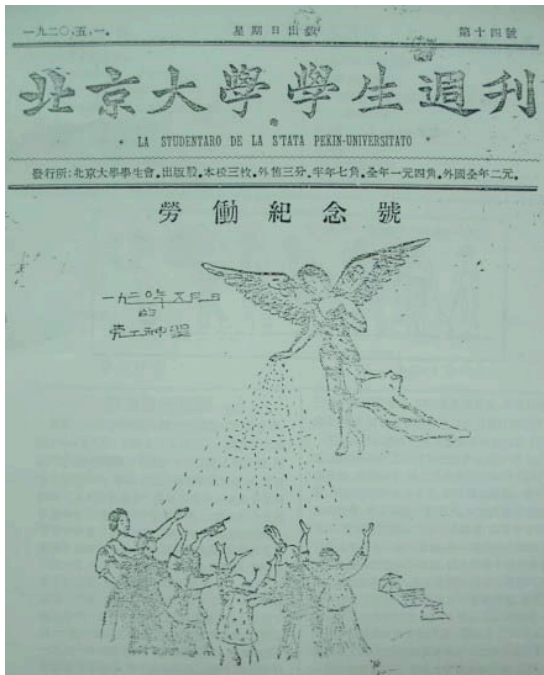
La E-movado en Pekina Universito fondiĝas tamen dank'al unu persono – Profesoro Cai Yuanpei (蔡元培, 1868-1940), la rektoro de la universitato kaj grava ĉina edukisto. Prof. Cai, mem klerulo el la malnova, tradicia ĉina studsistemo, memlernis E-on dum ties studado en Germanio de 1907 ĝis 1911. En 1912, kiel la unua eduka ministro de la Ĉina Respubliko, li ordonis ke ĉiuj lernejoj tra la lando okazigu nedevigan E-kurson. En 1917, kiam li fariĝis la estro de la universitato, li klopodis komenci esperanto-kurson malgraŭ la malfacila financa stato de la instituto.⁵ La tempo tamen estis oportuna. Influemaj intelektuloj kun diversaj sintenoj samvoĉe favoris la internacian lingvon – ĉu pro lingva reformado, ĉu pro politika egaleco, ĉu pro komunismo aŭ eĉ anarkiismo. En la sama jaro, kun la subteno de pluraj samideanaj profesoroj inkludis Qian kaj Chen kiuj jam varbis por Esperanto ekde la pastinta jardeko, Prof. Cai invitis S-ron Sun Guozhang (孙国璋, "Prof.

³ *Nova Junularo* 《新青年》，新青年社编辑。Pekino/Ŝanhajo: 新青年社, 1915-1922. La diskuto pri Esperanto komenciĝis en ĵurnalo ekde Novembro, 1916. Iu K.M. Cheng esprimis dubojn pri la utileco de E-o kaj al ties diversaj punktoj respondis S-ro Chen Duxiu (陈独秀), la fondinto de Ĉina kompartio (vol.2;n-ro.3). Poste diversaj komentoj kaj kritikoj sekvis. La partoprenantoj de la debato inkludis ĉefe S-anoj Qian Xuantong (钱玄同) kaj Sun Guozhang (孙国璋), ambaŭ instruistoj ĉe Pekina Universitato kaj aliaj. Inter la debetantoj troviĝas fortaj, aŭ eĉ drastaj opinioj, ekzemple Prof. Qian kaj ankaŭ Wu Zihui (吴稚晖) opinias ke la ĉina lingvo kaŭzis jam tro da problemoj pro ties malfacileco, kaj ĝi estu forigita. E-o do estis unu el la anstataŭa kandidato. Pri la estonteco de E-o post 50 jaroj, S-ano Ou Shengbai (区声白) opinias ke E-o prosperos kaj male, la kontraŭanto S-ro Tao Lügong (陶履恭) deklamis ke artefarita lingvo neniel anstataŭigos naturajn lingvojn kaj tiam la internacia lingvo certe malaperos. S-ro Chen kaj ankaŭ Lu Xun (e. Lusin), en plimilda kaj racia maniero, subtenas diversajn lingvo-reformojn, inkludante disvastiĝon de E-o. En Aŭgusto, 1918, Prof. Hu Shi (胡适), ankaŭ Profesoro ĉe Pekina Universitato sentis ke la debato estis vana kaj anoncis ke ĝi ĉesu. Opinioj tamen daŭre aperis ĝis 1919.

⁴ Lusin komparis Esperanton kiel boaton por transiri la riveron. Malgraŭ estonte eble venos pli bona solvo por la lingva problemo, sed ĉimomente, se oni forlasus la boaton, oni eble ne kapablos krei la ŝipon kaj la homaro neniel transiros la riveron. Vd. artikolon "River-transiro kaj Voj-gvidado" 《渡河与引路》 en *Nova Junulo*, 4an Novembro, 1918.

⁵ Je la komenco, la universitato estas multe pli malgranda ol la nuna kaj ĝi troviĝis en la urbocentro (konservata nun kiel muzeo, konata kiel la Ruĝan Domon). En 1920, estis 285 instruistoj kaj 1553 studentoj, kun aldonaj 1022 "antaŭ-universitataj" studentoj. Pro la manko de mono, Prof. Cai kaj la stabanoj plurfoje protestis al la siatempa registaro per minaco de demisio. En Oktobro, 1922, la tuta universitato fermiĝis pro kolektiva demisio.

K.C.Sunfizo, 1886-1965), E-aktivisto el Ŝanhajo⁶, instrui oficiale Esperanton ĉe la fako de Ĉina Lingvo ĉe la nokta lernejo por la ĝenerala publiko. Fondiĝis ankaŭ Esperanto-Instituto, kies prezidanto kaj vicprezidanto estis Prof. Cai kaj S-ro Sunfizo respektive.⁷ La E-kurso oficiale komenciĝas je la 30^a Novembro, 1917 kun pli ol 300 studentoj.⁸ Entute, la nombro de studentoj iam atingis pli ol 500. Inter la studentoj estis samideanoj kiuj poste helpis disvastigi la lingvon: Wang Luyan (王鲁彦, 1901-1943, verkisto), Yu Daoquan (于道泉 1901-92, lingvisto), Xue Muqiao (薛暮桥, 1904-2005, ekonomiisto), Fu Zhenlun (1906-99, historiisto), Feng Xingsan (冯省三, studenta movadisto, ?-1924)⁹.

Dank'al Sunfizo kun la subteno de Cai kaj aliaj profesoroj, E-agadoj de la Pekina Universitato progresive aktiviĝis ekde 1917 kaj tra la 20aj jaroj. En la Ĉiutaga Gazeto de Pekina Universitato dum tiu periodo, troviĝis ofte anoncoj kaj artikoloj pri Esperanto kaj E-libroj.¹⁰

Pro tio, la studentoj bone informiĝis pri E-o.

En Februaro, 1922, dank'al la rekomendo de Lusin al Prof. Cai, la blinda rusa poeto Vasilij Eroŝenko (1890-1952) alvenis Pekinon kaj fariĝis instruisto de Esperanto kaj

⁶ Hou 220.

⁷ "La Instituto de la Internacia Lingvo Esperanto" celis unue al la instruistoj kaj stabanoj. Ĝi verŝajne fondiĝis antaŭ Junio, 1917, sed ekfunkciis nur fine de la sama jaro. 孙国璋: "纪事: 寰球世界语会来片" 《北京大学日刊》 Ĉiutaga Gazeto de Pekina Universitato (ĈTPU) N-ro. 2, 民国六年(1917)十一月十七日第一版, 北京大学编, 北京: 人民出版社. La unua avizo pri la porinstruista instituto aperis 7^{an} Decembro, 1917. "教职员世界语班第一次通告 - Avizo. La Instituto de la Lingvo Internacia 'Esperanto'" ĈTPU N-ro.20, 民国六年十二月七日.

⁸ 孙国璋: "北京大学世界语班开课演讲辞" ĈTPU N-ro.13, 民国六年(1917)十一月三十日第三版.

Sunfizo mem estis la prezidanto de Ĥina Esperanto-Asocio (Ĥ.E.A.)

⁹ Vd. ankaŭ noton 13.

¹⁰ Ekde Januaro, 1918, esperanta titolo "Pekina Universitato - Ĉiutaga Gazeto" kun esperanta dato, k.t.p., ekaperis en la universitataj gazetoj. Post kelkaj jaroj, la angla lingvo anstataŭis ĝin. ĈTPU N-ro.70, 民国七年(1918)一月十八日.

muziko de la universitato.¹¹ Ĉar Eroŝenko ne scipovis la ĉinan, Esperanto kiel necesa komunikilo montris sian utilecon. Eroŝenko fariĝis grava persono en la kultura vivo tiam pro ties amikeco kun Lusin ĉe kies familio li ankaŭ gastis. Lusin mem tradukis plurajn verkaĵojn de Eroŝenko. Dank'al tio, ĉinoj eĉ nun ankoraŭ konas la nomon de la poeto kaj verkojn kiel "Persikkolora Nubo", "Malvasta Kaĝo", "Sur la Bordo de Laĝeto", "Songo en Printempa Nokto" kaj "Kolekto de Fabeloj de Eroŝenko".

En Aprilo, 1922, studenta aktivisto Feng Xingsan kaj aliaj esperantistoj kunvenis ĉe la Pekina Universitato kaj fondiĝis Pejpinga Esperanto-Asocio.¹² Zhou Zuoren (周作人, 1885-1967), la frato de Lusin, fariĝis ties prezidanto kaj Eroŝenko la sekretario.¹³ Eroŝenko multe prelegis en Pekino kun Zhou Zuoren kaj Feng Xingsan kiel la tradukantoj. La prelegoj vekis grandajn interesojn pri Esperanto en la publiko. Kiel reprezentanto de la Pekina Universitato, Eroŝenko partoprenis ankaŭ specialan konferencon en Genevo kiu temis pri E-instruado en altlernejoj.¹⁴ Ekde tiam, eksterlandanaj samideanoj ekkonis la Pekinan Universitaton kaj Pekinan Esperanto-kolegion kiel la E-centron de Ĉinio.¹⁵

15an Decembro de 1922, la Zamenhofan Tagon, okazis grandskala Esperanto-konferenco (世界语联合大会) ĉe la Pekina Universitato.¹⁶ Partoprenis pli ol du mil personoj kaj inter la partoprenantoj estis gravaj ŝtataficiistoj.¹⁷ Prof. Cai en sia prelego emfazis la gravecon de internacia lingvo kaj la disvastiĝo de E-o en Ĉinio – Esperanto helpas la komunikadon inter Ĉinoj kaj eksterlandanoj. Krome, li proponis ke E-o estu instruata en mezlernejoj kaj ankaŭ bazlernejoj tra la lando.¹⁸

E-agado kulminis en Julio, 1923, kun la fondiĝo de Pekina Esperanto-kolegio fare de Prof. Cai, S-ro Wu Zhihui, S-ro Li Shizeng (李石曾, socia aktivisto, 1881-1973), Zhou Zuoren, Lusin, Eroŝenko, Zhang Jilian (张季鸾, eldonisto, 1888-1941), Chen Zhaoshu (陈兆枢, historiisto, 1895—1970)¹⁹, Feng Xingsan kaj aliaj.²⁰ Prof. Cai estis la kolegiestro kaj Jing

¹¹ En Marto, 1923 Eroŝenko oficiale dungis kiel instruisto ĉe Pekina Universitato (ĈTPU N-ro.972 民国十三年(1923)三月三日). Tuj sekve, li komencis instrui la E-on per angla lingvo (ĈTPU N-ro.975 民国十三年三月七日). En unu el la multaj prelegoj de Eroŝenko, li komparis la Pekinan Universitaton kun Cambridge kaj Oxford kaj laŭdis la universitaton por ties utiligo de la internacia lingvo (爱罗先珂: "世界语与其文学", notita de 廷谦, ĈTPU N-ro.975 民国十三年三月七日).

¹² La Pejpinga Esperanto-Asocio (PEA) plurfoje sin reorganizis. Laŭ Hou, la unuan PEA fondis la ĉina socialpartio en 1913 (Hou 2004:11). Pri la nomo Pejpingo anstataŭ Pekino: Pekino (signifas norda ĉefurbo) estis la malnova nomo de la urbo dum la Qing-dinastio. Post la revolucio en 1911 kaj sekve la fondiĝo de Respubliko de Ĉinio, en 1927 la ĉefurbo translokiĝis al Nankino (suda ĉefurbo). Pekino plurfoje renomiĝis kiel Pejpingo kiam ĝi ne estis la ĉefurbo.

¹³ Zhou rimarkis ke la ĉefaj anoj de la asocioj konsistiĝis el anarkiistoj kaj pro tio la asocio kvazaŭ agadis anarkiisme. Unu el la plej agademaj E-isto kaj ankaŭ studento de Eroŝenko estis Feng Xingsan (冯省三) kiu poste verkis Esperantan Lernolibron. Zhou Zuoren 周作人 (2002): 《知堂回想录(下)》, 石家庄: 河北教育出版社, 1057.

¹⁴ La konferenco okazis en 18-20 Aprilo, 1922. Partoprenis 97 reprezentantoj el 28 landoj. El Ĉinio, krom Eroŝenko partoprenis ankaŭ ŝtataficiisto el la Eduka Fako, Fang Wanwu (方万笏) kaj aliaj.

¹⁵ Hamann, F. A. (1928). "The Progress of Esperanto since the World War". *The Modern Language Journal*, Vol. 12, No. 7. (Apr., 1928), 551.

¹⁶ "世界语研究会启示" ĈTPU N-ro.1133, 民国十一年十二月十四日.

¹⁷ 2,000 laŭ Hou (Hou 2004:12). Laŭ Fu Zhenlun kiu ĉeestis la kongreson, la ĉeestantoj nombris pli ol 3,000. Fu Zhenlun 傅振伦 (1997): 《蒲梢沧桑 九十忆往》, 上海: 华东师范大学出版社.

¹⁸ 蔡元培: "世界语联合大会开会辞", ĈTPU N-ro.1137, 民国十一年十二月二十二日.

¹⁹ Originala nomo Chen Shusheng 陈树声. Li estis la fama studenta gvidanto dum la Maja-kvara Movado kaj agis kiel la ĉef-administranto de la E-kolegio.

Meijiu(景梅九) kiel vickolegiestro. Lusin estis unu el la direktoroj kaj preskaŭ sensalajre instruis kurson pri Ĉina Literaturo kiu fariĝis tre populara en la kolegio. La nombro de studentoj kreskis de 150 ĝis 300 dum du jaroj.

Esperantistoj de Pekina Esperanta Kolegio / La Pekina Universitato je la 23a de Majo, 1922.
Antaŭvice de maldekstre: Wu Zihui, Eroŝenko, Lusin kaj Zhou Zuoren.

En Aprilo 1924, la E-asocio de la universitato invitis japanan E-iston Kenji Osaka (小坂 隼二, sciencisto kaj fondinto de Japana Esperanto-Instituto, 1888—1969) por fari prelegon “La utileco de Esperanto kaj Ĉinio”.²¹ En la somero de la sama jaro, Prof. Cai partoprenis la 16an Universala Kongreso en Vieno kune kun Kenn Wong(黄尊生) el Guangzhou.

La stato de la universitato kaj ankaŭ la Esperanto-kolegio tamen fariĝis ege malbona pro la malstabileco de la lando, kaj politike kaj finance ekde 1925. La Esperanto-kolegio fermiĝis en Marto, 1925 kaj la instruado de la Pekina Universitato ofte interrompiĝis.²² Post la eniro de Nordorienta Armeo en Pekinon je 29a Augusto, 1927, instruado kaj studenta aktivado

²⁰ Aliaj direktoroj inkludis Jing Dingcheng 景定成, Fu Tong 傅铜, Yao Han 姚憾, Wang Guisen 王桂森, Chen Ting 陈廷 kaj S-ino Pan Hu’egong 璠胡鄂公夫人. La adreso de la kolegio estis 后门外中宫房 “(北京世界语专门学校招生简章”, ĈTPU N-ro.1280 民国十二年(1923)七月二十一日). Laŭ la letero de unu studento, aliaj instruistoj ĉe la kolegio inkludis 马叙伦、杨栋林、陈廷瑜、徐炳 kaj Root (儒德, usona esperantistino). 刘平楷, 《1924年5月20日寄自北京信》 昭通市刘平楷故居馆藏. Aliaj instruistoj inkludis rusaj esperantistojn Inocento Ŝerŝcev kaj Sofoklof (Hou 2004:12).

²¹ La prelego de S-ro Osaka okazis 23rd Aprilo, 1924 kun Sunfizo kiel tradukisto. ĈTPU N-ro.1451 民国十三年(1924)四月二十二日. La enhavo de la prelego aperis en ĈTPU N-ro.1455 民国十三年(1924)四月二十六日.

²² Inter multaj kaŭzoj de la fermiĝo de la E-kolegio krom financa malfacileco kaj politika instabileco estas la konflikto inter la universitato aŭtoritato kaj la studentoj. Studentoj organizis strikon kaj pli ol 200 el la 300 studentoj forlasis la kolegion. Inter la studentaj gvidantoj estis Zhang Ming (张鸣, 1906-1951). Fang Jianchang 房建昌 (1997) 《张鸣与世界语》, 《世界》1997,7-8合刊,14.

fariĝis sub la kontrolo de la armeo kaj la universitato kvazaŭ ĉesis kaj Prof. Cai kaj aliaj profesoroj forlasis la universitaton.²³

Disvastiĝo kaj lanĉado – Esperanto, Patriotismo kaj Ŝtata Subteno

Post pli ol dek jaroj da kultivado en Pekina Universito, Esperanto fariĝis vaste kaj eĉ prestiĝe konata inter pekinanoj. Dank'al la alvoko kaj varbado de influaj homoj kiel Prof. Cai Yuanpei kaj Lusin, en la menso de multaj idealismaj junuloj, lernado de Esperanto fariĝis serioza enterpreno. Dum la 30-aj jaroj, Esperanto tamen gajnas novan dimension – ĝi fariĝis la ligilo inter pacamantoj dum la milita tempo kaj per Esperanto, ĉinaj esperantistoj informis al la mondo pri la situacio de Ĉinio sub la invado de Japanio.

En 1931, Japanio ekinvas la nordorientan parton de Ĉinio. Studentoj en diversaj universitatoj protestis kontraŭ la invado kaj verkis esperante por informi al la mondo pri la kontraŭhoma agoj de la invadistoj. Dume, ekkomenciĝis E-agadoj inter la studentoj de pli ol 20 lernejoj. En Decembro, 1932, studentoj de la Pekina Universitato festis la Zamenhofan Tagon kun ekspozicio de Esperantaj libroj. Notinde estas ke dum tiu periodo, multaj aliaj E-asocioj fondiĝis tra la urbo kaj la Pekina Universitato ne plu estis la centro de E-agado en Pekino.²⁴ Por la studentoj, Esperanto fariĝis ilo de la batalo por paco. Esperanto ne estis lingvo nur por lingvo-amantoj sed ankaŭ por la patriotoj.

Post pli ol dek jaroj da terura milito, en 1949 fondiĝis la Popola Respubliko de Ĉinio. Pekino fariĝis denove la ĉefurbo de la lando. Ene de la nova registaro ne mankas iamaj studentoj kaj advokantoj de Esperanto dum la 20-aj kaj 30-aj jaroj. Senhezite la registaro subtenis la propagandon kaj disvastiĝon de Esperanto per la fondiĝo de Ĉina Esperanto-Ligo (1951), eldonado de “El Popola Ĉinio” (1950) kaj dissendo de Esperanta-Radio (1964). Jen la E-movado kiu estis siatempe nur afero de profesoroj kaj studentoj fariĝis ŝtata afero. Novaj studentoj studis E-on en diversaj altlernejoj kaj fariĝis oficistoj en diversaj E-postenoj de la registaro. Dank'al la subteno de la registaro, ekaperis ebleco de vivtenado kiel profesia Esperantisto – oportuno unika tra la mondo.

Poste – Esperanto estas nur lingvo?

Post kiam Esperanto leviĝis en la ŝtatan nivelon, la rolo de la Pekina Universitato kiel centro de Esperanto-movado malaperis. Alikiale, ne plu troviĝis teamo de altrangulaj subtenantoj de Esperanto kiel antaŭe. Esperanto, malgraŭ subteno de la ŝtato, fariĝis nur kiel unu el la fremdaj lingvoj instruitaj en la universitato. La tempo de fervora idealismo ligita al Esperanto jam forpasis. La atento de studentoj turniĝas alidirekten: por la konstruado de nova komunisma socio kaj diversaj internaj politikaj movadoj. Laŭ la rekordo, oni organizis

²³ Dum tiu ĉi periodo, esperantistoj agadis sendepende. Ekzemple, Fu Zhenlun verkis la vortaron *Fundamenta vortaro esperanta trilingva* (1927) dum ties rompiĝanta studado. Li poste diplomiĝis en 1929.

²⁴ La 30-aj jaroj estis la pinto de E-movado en Pekino. Krom la E-asocioj ĉe diversaj universitatoj kaj altlernejoj, fondiĝis pluraj publikaj asocioj: Pepina Federacio de Esperantaj Asocioj (北平世界语者同盟), Pepina Esperanto-Instituto(北平世界语研究会), Pepina Esperanto-Asocio (北平世界语协会), Pepina Instruista Esperanto-Ligo (北平世界语教师学会) kaj Pepina Koresponda Esperanto-Lernejo (北平世界语函授学社). La bultenoj eldonitaj dum la 30aj inkludas: 《红星》 (Ruĝa Stelo)、《北平之星》 (La Stelo Pepina), 《世界语之光》 (La Lumo Esperanta), 《无线电》 (Radio), 《曙星》 (La Lucifero). En la aliaj ĉinlingvaj ĵurnaloj dum tiu tempo oni ofte trovas artikolojn tradukitajn el Esperanto.

diversajn E-kursojn en 1964.²⁵ En 1963 kaj poste denove en 1982, la Eduka Fakoj anoncis ke Esperanto estu traktata kiel dua fremdlingvo en universitata studprogramo kaj rekomendas ke “laŭ bezono de la ŝtato”. Tamen en la Pekina Universitato, E-kursoj nek estis regulaj nek parto de iu ajn diplomiĝa programo. Aliflanke sed notinte, en kelkaj aliaj universitatoj kiel la Pekina Disaŭdiga Universitato, eĉ ĝis nun, troviĝis Esperanto fakprogramo por trejni profesiajn Esperantistojn oficiuliĝontajn.

Kvankam grandskalaj E-kursoj ne plu okazis en la Pekina Universitato post la fondiĝo de Popola Respubliko de Ĉinio, ne mankis esperantistoj en la universitato. La siatempaj studentoj de Esperanto kiel Fu Zhenlun kaj Xue Muqiao fariĝis profesoroj de historio kaj ekonomio respektive en la universitato kaj multaj aliaj ankaŭ fariĝis profesoroj en aliaj universitatoj, aŭ eĉ ŝtatoficiuloj kiel jam menciitaj.

Menciindaj estis ankaŭ pluraj profesoroj kaj diplomiĝintoj el la Pekina Universitato, inter aliaj, Prof. Cen Qixiang (岑麒祥, lingvisto, 1903-89), Prof. Jin Kemu (金克木, Indologiisto, 1912-2000) kaj S-ro Xie Yuming (谢玉明, tradukisto, 1941-). Prof. Cen lernis E-on en 1926 de fama E-isto, D-ro Kenn Wong ĉe Zhongshan Universitato en Guangzhou kaj poste fariĝis profesoro de ĉina lingvistiko en la Pekina Universitato. Li instruis E-on ĉe la universitato dum la 60-aj jaroj. Prof. Jin estis profesoro ĉe la Fakoj de Orientaj Lingvoj de la Kolegio de Fremdaj Lingvoj de la Pekina Universitato, amiko de Prof. Yu Daoquan la lingvisto. Li estis ankaŭ unu el la tradukintoj de la hinda epopeo Mahābhārata kiu antaŭnelonge komplete eldoniĝis. Prof. Jin memlernis E-on dum ties juneco kaj ekfaris ĉinan tradukon el Esperanto ekde la 30-aj jaroj. Li aktivis en Pekina E-movado ekde la fondiĝo de Popola Respubliko de Ĉinio en 1949. S-ro Xie estis studento de rusa lingvo ĉe la Pekina Universitato dum la 60-aj jaroj kaj poste laboras kiel profesia esperantisto. Inter liaj E-tradukoj estas la fama ĉina klasika romano “Ruĝdoma Songĝo”. Krome, nuntempe, inter la aktivaj profesoroj ĉe Pekina Universitato kiu scipovas Esperanton estas Prof. Gu Zhengkun (辜正坤), profesoro ĉe la Fakoj de angla lingvo de ankaŭ la Kolegio de Fremdaj Lingvoj.

²⁵ La instruisto estis Prof. Cen Qixiang 岑麒祥 (1903-89). Hou Zhiping k.a. 侯志平主编 (1999) : 《世界语在中国一百年》北京 : 中国世界语出版社, 368. Laŭ Wang Yanjing, post la Kultura Revolucio en 1979, okazis ankaŭ E-kurso en Pekina Universitato. Bedaŭrinde mi ne trovas detalan informon. Wang Yanjing 王彦京. (2004) 《世界语运动在北京》. <http://www.verdapekino.com/historio/index3.htm>.